

Государственное учреждение образования
«Институт теологии имени святых Мефодия и Кирилла»
Белорусского государственного университета

Санкт-Петербургский государственный университет
Философский факультет
Кафедра философии религии и религиоведения

ПРОСВЕЩЕНИЕ, СВИДЕТЕЛЬСТВО И ПРОПОВЕДЬ. МИССИЯ ЦЕРКВИ: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ

МАТЕРИАЛЫ
Международной научно-практической конференции,
посвященной 1020-летию крещения Руси

15—16 декабря 2008 г., Минск

Минск
«Издательский центр БГУ»
2009

УДК 27-67(063)
ББК 86.37я43
П82

Р е д к о л л е г и я:

канд. богословия, первый проректор Ин-та теологии БГУ,
епископ Бобруйский и Быховский *Серафим (А. Д. Белоножко)*;

д-р богословия, проф. Минской Духовной Академии, зав. каф. философско-христианской антропологии Ин-та теологии БГУ, протоиерей *В. Г. Башкиров*;

д-р филос. наук, проф., директор Центра по изучению православия
и древнерусской культуры *Т. В. Чумакова* (С.-Петербург. гос. ун-т);

канд. филос. наук, доц. каф. философско-христианской антропологии
Ин-та теологии БГУ *Р. Г. Пашко*;

канд. богословия, доц. каф. библеистики и христианского вероучения
Ин-та теологии БГУ *В. В. Акимов*

П о д о б щ е й р е д а к ц и е й
епископа Бобруйского и Быховского *Серафима (А. Д. Белоножко)*

Р е ч е н з е н т ы:

д-р ист. наук, проф., зав. каф. истории древнего мира и средних веков БГУ
В. А. Федосик;

д-р филос. наук, проф. каф. философии БГПУ им. М. Танка *П. В. Кикель*

*Проведение конференции осуществлено при поддержке
Международного общественного объединения
«Христианский Образовательный Центр имени святых Мефодия и Кирилла»*

П82 **Просвещение**, свидетельство и проповедь. Миссия Церкви : история и современность : материалы Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 1020-летию крещения Руси, 15–16 дек. 2008 г., Минск / редкол. : В. Г. Башкиров [и др.] ; под общ. ред. епископа Бобруйского и Быховского Серафима (А. Д. Белоножко). — Минск : Изд. центр БГУ, 2009. — 290 с.

ISBN 978-985-476-700-0.

Издание подготовлено по материалам Международной научно-практической конференции, посвященной актуальным вопросам взаимодействия Церкви и общества в истории и культуре Беларуси, проблемам миссии Церкви в современном мире.

Адресуется научным работникам, профессорско-преподавательскому составу, аспирантам и студентам вузов.

**УДК 27-67(063)
ББК 86.37я43**

ISBN 978-985-476-700-0

© Государственное учреждение образования
«Институт теологии имени святых Мефодия и Кирилла»
Белорусского государственного университета, 2009
© БГУ, 2009

ПРАВАСЛАЎНАЯ ЦАРКВА Ў ЭТНАПАЛІТЫЧНЫХ ПРАЦЭСАХ
II РЭЧЫ ПАСПАЛАТЫЙ
Федечко С. А., ст. преподаватель,
Полесский государственный университет, г. Минск

Геапалітычныя змены пасля Першай сусветнай вайны карэнным чынам змянілі не толькі палітычныя працэсы на Беларусі. З'яўленне новых нацыянальных дзяржай на тэрыторыі былога Расійскай Імперыі закранула культурныя і рэлігійныя працэсы.

Уключэнне ў склад польскай дзяржавы тэрыторый Заходняй Беларусі падняло пытанне рэлігійнай палітыкі адносна праваслаўнага насельніцтва II Рэчы Паспалітай. Праваслаўная царква царскай Расіі мела відавочныя антыкатоліцкі і антыпольскі накірункі. Новая сітуацыя, у якую трапіла праваслаў'е пасля ваенна-палітычных падзеяў 1914 – 1921 гг., патрабавала хуткай змены акцэнтаў. Сярод іх галоўнымі можна лічыць атрыманне незалежнасці ад замежнага ўпрыгожвання, які ўвасабляў маскоўскі патрыярхат. У сувязі з гэтым епіскапы Ежы Яраслаўскі і Дыянісій Валедынскі па паручэнню ўрада зварнуліся ў 1921 г. да маскоўскага патрыярха Ціхана з прашанай прызнаннія аўтакефаліі польскага праваслаў'я [1, 182]. Пасля атрымання згоды ў канцы студзеня 1922 г. Міністэрства рэлігіі і асветы выдала «Часовыя парады аб адносінах урада да праваслаўнай царквы ў Польшчы» [2]. Гэтыя парады ўяўлялі сабою юрыдычную аснову падпрацдкавання праваслаў'я польскай дзяржаве.

Пасля згоды сінода канстантынопальскага патрыярхату на аўтакефалію праваслаўнай царквы ў Польшчы, адбыліся пэўныя змены функцыянальнага характару. Сабор праваслаўных біскупau Польшчы прыняў пастанову аб змене юліанскага календара на грэгорыянскі з 22 чэрвеня 1924 г. Гэта тычылася толькі календарных свят, у той час як пераходныя святкаваліся па праваслаўным канонам. Гэта выклікала значнае незадавальненне з боку беларускага насельніцтва, якое разглядала падобныя крокі як рух да паступовай паланізацыі. З гострай крытыкай змен выступілі беларускія дэлегаты Сейма і Сенату [3]. У пэўных выпадках даходзіла да канфліктu з прадстаўнікамі ўлады, паліціі, якія забаранялі святкаваць па старому стылю. Канфліктная сітуацыя знікла толькі пасля дазволу мітрапаліта Дынісія выкарыстоўваць абодва календара. Гэта крху зменшила напружанасць у адносінах паміж дзяржавай і праваслаўнымі вернікамі, аднак спробы пераводу на грэгорыянскі календар не аслаблі.

Наступным праблемным пытаннем для праваслаў'я было патрабаванне Міністэрства Асветы і Рэлігіі да перагляду памераў царкоўных прыходаў. Па дырэктыве міністэрства на адзін прыход павінна прыпадаць ад 3 да 4 тысяч вернікаў. Пры гэтым не бралася ўвагу шчыльнасці насельніцтва, транспартная інфраструктура і іншыя паказчыкі. Гэты працэс прыпадаў па часе на першую хвалю рэвіндыкцыі (рэвіндыкцыя – працэс перадачы маёmacі праваслаўнай царквы царкве каталіцкай). Першапачаткова быў выкліканы ўніяцім паходжаннем значнай часткі маёmacі праваслаўнай царквы), і таксама выклікаў вялікую колькасць канфліктаў паміж праваслаўнымі вернікамі і дзяржавай, і таксама выклікаў шмат пратэсту з боку беларускіх дэлегатаў Сейма і Сената [4].

Развіццё беларускага нацыянальнага руха прывяло да актуалізацыі праблемы выкарыстання беларускай мовы пры набажэнствах, да змены рускай мовы на беларуску ю ў пропаведзях, лекцыях. Упершыню яшчэ ў 1919 г. у Вільна прадстаўнікі беларусаў Віленшчыны і Гродзеншчыны пропанавалі каб на пасаду біскупа прызначалі прадстаўніка беларускай народнасці, а выкладанне ў Віленскай праваслаўнай семінарыі шло на беларускай мове [5]. Падчас польска-беларускіх перамоў у Мінску ў

сакавіку 1920 г. беларуская дэлегацыя прапанавала польскаму боку распачаць перамовы з маскоўскім патрыярхатам аб аўтакефаліі праваслаўнай царквы ў Польшчы.

З мэтай беларусізацыі праваслаўнай царквы пазней выступалі як асобныя палітыкі (сенатар Вячаслаў Багдановіч), так і спецыяльна створаныя арганізацыі. Пракладам такой працы можа служыць дзейнасць Беларускага цэнтральнага праваслаўнага камітэта, створанага ў сакавіку 1930 г. у Вільні на З'ездзе праваслаўных беларусаў. Акрамя таго польскі ўрад і Міністэрства асветы і рэлігіі спрыяялі ўзнікненню і дзейнасці падобных арганізацый (Саюз праваслаўнай беларускай моладзі, 1932 г.).

Такім чынам змена дзяржавы і яе характару прывяла да змен у становішчы праваслаў'я. З дамінуючай сілой яно ператварылася ў рэлігію этна-палітычнай меншасці без істотнай падтрымкі з боку Масквы (чаго не было ў ВКЛ ці Рэчы Паспалітай). Акрамя таго, палітычная актыўнасць беларускай меншасці відавочна патрабавала змен ад праваслаў'я і ў гэтым накірунку. Трэба сказаць, польскія ўлады ўсяя падштурхоўвалі да гэтага. Беларускія нацыянальныя арганізацыі актыўна ўпілывалі на дзейнасць праваслаўнай царквы, якая вымушана была змяніць клір, мову, падыходы да вернікаў, якія негледзячы на ціск уладаў і каталіцкай царквы захоўвалі релігійныя перакананні.

Літаратура

1. M.Papierzyńska-Turek. *Miedzy tradycją a rzeczywistością. Państwo wobec prawosławia 1918–1939*, Warszawa 1989.
2. Tymczasowe przepisy o stosunku rządu do kościoła prawosławnego w Polsce, Monitor Polski nr 38, 16.2.1922.
3. Białorutenizacja cerkwi prawosławnej w Polsce, Dziennik Wileński nr 45, 23.2.1928..
4. Dziennik Ustaw Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, nr 20 z 15.12.1924.
5. Bielaruskaja Dumka nr 23, 8.1919.

СОДЕРЖАНИЕ

ПЛЕНАРНОЕ ЗАСЕДАНИЕ

Епископ Серафим (Белоножко А. Д.). ПРАВОСЛАВИЕ НА БОБРУЙЩИНЕ В XX ВЕКЕ В СУДЬБАХ ЕГО ИСПОВЕДНИКОВ.....	9
Башкиров В. Г. СВЯТИТЕЛЬ НИКОЛАЙ СЕРБСКИЙ (ВЕЛИМИРОВИЧ): КРЕЩЕНИЕ РУСИ И ИСТОРИЧЕСКИЕ СУДЬБЫ РОССИИ (САКРАМЕНТАЛЬНЫЙ АСПЕКТ).....	12
Чумакова Т. В. ВКЛАД ПРАВОСЛАВНЫХ МИССИОНЕРОВ В ИЗУЧЕНИЕ КУЛЬТУРЫ КОРЕННЫХ НАРОДОВ СИБИРИ В XIX В.....	15
Тайван Л. Л. ПРАВОСЛАВИЕ В ИНДОНЕЗИИ: ПРОПОВЕДЬ В УСЛОВИЯХ СИНКРЕТИЗМА.....	18
Акимов В. В. ХИЛИАСТИЧЕСКИЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ В ХРИСТИАНСКОЙ ЦЕРКВИ I–III ВВ.....	20
Рогальский С. Г. ПРИНЦИПЫ И МЕТОДЫ ТОЛКОВАНИЯ НОВОГО ЗАВЕТА В СОВРЕМЕННОЙ БИБЛЕЙСКОЙ НАУКЕ	25
Магер Н. П. ИСТОРИЯ БЕЛОРУССКОЙ СЕМЬИ В ГОДЫ ВЕЛИКИХ ПОТРЯСЕНИЙ.....	27
Горидовец В. ВИТЕБСКИЕ СТРАСТОТЕРПЦЫ.....	31
Каиль М. В. ЖЕРТВЫ РЕВОЛЮЦИИ: ПЕРВЫЕ ПРОВИНЦИАЛЬНЫЕ НОВОМУЧЕНИКИ 1918–1921 ГГ. СМОЛЕНСКОЙ ЕПАРХИИ.....	35
Пашкевич В. В., Мохиня О. В. ДУХОВНО-НРАВСТВЕННОЕ САМООПРЕДЕЛЕНИЕ ЛИЧНОСТИ В КОНТЕКСТЕ ХРИСТИАНСКОЙ ПЕДАГОГИКИ.....	37

Секция I МИССИЯ ЦЕРКВИ: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ

Алиева А. Б. ОБРАЗ ХРИСТИАНСТВА И ЦЕРКВИ В СОЗНАНИИ СОВРЕМЕННЫХ РОССИЯН КАК ПРОБЛЕМА ПРАВОСЛАВНОЙ МИССИИ.....	41
Абрамова Л. Н. ВЛИЯНИЕ ХРИСТИАНСТВА НА ПОСТРОЕНИЕ НАДЁЖНОЙ МОДЕЛИ ЛИЧНОСТИ.....	43
Романчук Т. И. ФЕНОМЕН СВЯТОСТИ.....	45
Ермольчик Т. В. СИЛА ЕВАНГЕЛЬСКОЙ МОРАЛИ: ОПЫТ ЦЕРКВИ И СОВРЕМЕННОСТЬ	47
Голубев В. С. К ВОПРОСУ О ЛОГИЧЕСКОЙ СОСТОЯТЕЛЬНОСТИ ИДЕЙ ЭКУМЕНИЗМА.....	49
Апанович К. О. ОСОБЕННОСТИ ПРАВОСЛАВНОЙ МИССИИ В ДРЕВНЕЙ РУСИ (ДОМОНГОЛЬСКИЙ ПЕРИОД).....	52
Короткевич А. В. У ИСТОКОВ ХРИСТИАНСТВА. ВЛИЯНИЕ ПЕРВОНАЧАЛЬНОГО ХРИСТИАНСТВА НА СТАНОВЛЕНИЕ ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКОЙ ЦИВИЛИЗАЦИИ.....	54
Цацура Л. И. РИМСКОЕ ОБЩЕСТВО И ХРИСТИАНЕ ВО II ВЕКЕ: ПРОБЛЕМА ВЗАИМООТНОШЕНИЙ.....	56
Пашко Р. Г. ВИЗАНТИЙСКОЕ МИРОВОЗЗРЕНИЕ И ЕГО ТРАНСФОРМАЦИЯ ПОД ВЛИЯНИЕМ ВОСТОКА.....	59

Богданович А. В. АСАБЛІВАСЦІ ЭТНАКАУЛЬТУРНАГА РАЗІЩЯ БЕЛАРУСА Ў У СЯРЭДНЕВЯКОЎ.....	61
Неверов А. С., Неверова З. А. СВЕТСКОЕ И РЕЛИГИОЗНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: СОТРУДНИЧЕСТВО ИЛИ ПРОТИВОСТОЯНИЕ.....	64
Юшкевич С. А. АКСИОЛОГИЧЕСКАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ В РЕШЕНИИ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ.....	66
Шевчик О. В. ИДЕЯ ВСЕЕДИНСТВА КАК ОСНОВНОЙ ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ ЭЛЕМЕНТ ВОЗЗРЕНИЙ ВЛАДИМИРА СОЛОВЬЕВА.....	69
Сенько О. В. КОНЦЕПЦІЯ ВРЕМЕНИ О. П. ФЛОРЕНСКОГО В КОНТЕКСТЕ СОВРЕМЕННОЙ КУЛЬТУРОЛОГІИ.....	71
Еськевич К. Р. ЭКЗИСТЕНЦІАЛЬНАЯ ИНТЕРПРЕТАЦІЯ НІ ОТОМІЗМА	74
Коктыш Г. И., Коктыш Е. А. ФІЛОСОФСКО-АНТРОПОЛОГІЧЕСКІЕ АСПЕКТЫ ХРИСТИАНСКО-ПЕРСОНАЛІСТИЧЕСКОГО ПОДХОДА В ПЕДАГОГІКЕ.....	75
Копчесва И. В. ПРЕДСТАВЛЕНИЯ МОЛОДЕЖІ О ДУХОВНО-НРАВСТВЕННЫХ ЦЕННОСТЯХ.....	77
Алейник Е. А. РОЛЬ РЕЛІГІЇ В ФОРМИРОВАННІ ЧУВСТВА ДОЛГА У ДЕТЕЙ И ПОДРОСТКОВ.....	80
Гусев В. И. КАПЕЛЛАНЫ КАК ДУХОВНОЕ ЕДИНЕНИЕ АРМИИ И ЦЕРКВИ.....	82
Гагуя Р. Б. ПРОСВЕТИТЕЛЬСКАЯ И РЕЛИГІОЗНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ГЕВТОНСКОГО ОРДЕНА В НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ.....	85
Голубев С. В. ОБРАЗОВАНИЕ И «СВЕТСКАЯ» ШКОЛА.....	87
Давлатова Е. В. РОЛЬ ПРЕПОДАВАНИЯ КУРСА «РЕЛИГІОВЕДЕНИЕ» В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ.....	89
Давыденко С. С. ХРИСТИАНСКИЕ ЦЕННОСТИ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ.....	92
Моженко П. П. ТЕХНОГЕННОЕ ОБЩЕСТВО: ПЕРСПЕКТИВЫ И РЕАЛИИ.....	94
Чеб Л. Д. О РОЛИ ПРЕДМЕТОВ ДУХОВНО-НРАВСТВЕННОГО СОДЕРЖАНИЯ В ОБРАЗОВАНИИ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ.....	96
Шкурко Л. М. АНАЛИЗ ВЗАИМОСВЯЗІ ВОСПІТАТЕЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ РЕЛІГІЇ С ПРАВОВЫМ ВОСПІТАНИЕМ ЛІЧНОСТИ В КОНТЕКСТЕ ЦЕЛОСТНОГО ВОСПІТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА.....	98
Лепская Н. Д. СОБОРНОСТЬ В КОНТЕКСТЕ ФОРМИРОВАНИЯ ПРИНЦИПОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ	99
Елоинов А. П. РАЗРЫВЫ ЦЕРКОВНОГО СОЗНАНИЯ КАК УГРОЗА ДЕЛУ ПРАВОСЛАВНОЙ МИССИИ.....	101
Майсюк А. В. ЦЕРКОВЬ. ГОСУДАРСТВО. ЧЕЛОВЕК (ИЗ ОПЫТА ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ).....	104

Секция II
ПРОСВЕЩЕНИЕ, СВИДЕТЕЛЬСТВО И ПРОПОВЕДЬ

Восович С. М. ПРОСВЕТИТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ВИТЕБСКОГО СВЯТО-ВЛАДИМИРСКОГО БРАТСТВА В 1887—1914 ГГ.....	107
Игнатович Н. Д. КРЕСТОВОЗДВИЖЕНСКОЕ ТРУДОВОЕ БРАТСТВО (ГОДЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ: 1889—1929 ГГ.) И ЕГО ОСНОВАТЕЛЬ Н.Н. НЕПЛЮЕВ.....	109
Родионова О. А. ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ДУХОВЕНСТВА МИНСКОЙ ЕПАРХИИ В НАЧАЛЬНЫЙ ПЕРИОД ПЕРВОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ.....	110
Силова С. В. ПРОБЛЕМА ПАСТЫРСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ (НА ПРИМЕРЕ ОККУПИРОВАННОЙ БЕЛАРУСИ).....	113
Ван Ин РАСПРОСТРАНЕНИЕ ПРАВОСЛАВИЯ В КИТАЕ ВО ВТОРОЙ ПОЛОВИНЕ XIX ВЕКА: ПЕРИОД ОТ ПОДПИСАНИЯ ТЯНЦИНСКОГО РУССКО-КИТАЙСКОГО ДОГОВОРА ДО ВОССТАНИЯ ИХЭГУАНЕЙ (1858—1900 ГГ.).....	116
Шамак А. А. ХРЫСЦІЯНСКАЯ АДУКАЦІЯ І ВЫХАВАННЕ Ў БЕЛАРУСІ XVI—XVII СТСТ	117
Дамасевіч В. А. МАСТАЦКІЯ ВОБРАЗЫ ХРЫСЦІЯНСКІХ ЦЭННАСЦІЁ ІХ РОЛЯ Ў МАРЛЬНЫМ ВЫХАВАННІ МАЛАДОГА ПАКАЛЕННЯ	119
Ганчар А. И. РИМСКО-КАТОЛИЧЕСКАЯ ПРОПОВЕДЬ В РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ (ВТОРАЯ ПОЛОВИНА XIX – НАЧАЛО XX В.).....	121
Адаменко Н. А. ПРОБЛЕМЫ ПРОПОВЕДИ КРЕСТА И ВОСКРЕСЕНИЯ ХРИСТОВА В СОВРЕМЕННОЙ РОССИИ.....	124
Густова Л. А. СОВРЕМЕННЫЙ ПСАЛОМЩИК РУССКОЙ ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ.....	126
Шауро Г. Ф. ИКОНОПИСЬ В НАРОДНОМ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОМ ИСКУССТВЕ БЕЛАРУСИ XVIII–XIX ВВ.....	129
Парравичини Дж. СМЫСЛ ХРИСТИАНСКОГО ПРОСВЕЩЕНИЯ В ИКОНОГРАФИИ АПОСТОЛА ПАВЛА.....	131
Гарматны В. П. ПАКРОЎСКІ САБОР ГОРАДА БАРАНАВІЧЫ ЯК ВЫДАТНЫ ПОНІМК РЭЛІГІІ І КУЛЬТУРЫ.....	134
Юрис Т. А. ПРАЗДНИКИ И ИХ СМЫСЛЫ.....	137
Девбенкова Н. Б. КАНОНИЧЕСКОЕ МУЗЫКАЛЬНО-ПЕВЧЕСКОЕ ИСКУССТВО ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ КАК ВОСПИТАТЕЛЬНЫЙ ФАКТОР.....	139
Липай И. Н. ЗНАЧЕНИЕ ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ В РЕАЛИЗАЦИИ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ И ПРОСВЕТИТЕЛЬСКОЙ ФУНКЦИЙ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ.....	141
Ху Ицзюань. МУЗЫКАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В ЦЕРКОВНО-ПРИХОДСКИХ ШКОЛАХ КИТАЯ.....	144
Василевский Д. В. ЧЕРЕЗ КУЛЬТУРУ К БОГУ.....	147
Болонников А. ДУХОВНЫЕ МЕТАМОРФОЗЫ В ТВОРЧЕСТВЕ М. Ю. ЛЕРМОНТОВА.....	149

Шымбалав А. А. ПОСТМОДЕРНИСТСКАЯ МИФОЛОГИЯ И НАУЧНОЕ МИРОВОЗЗРЕНИЕ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМЫ.....	152
Астрога Г. А. ВІЛЕНСКАЯ ДУХОЎНАЯ СЕМІНАРЫЯ Ў ПАЧ. 20-Х ГГ.ХХ СТ.: НОВЫ ЭТАП У ДЗЕЙНАСЦI.....	153
Федечко С. А. ПРАВАСЛАЎНАЯ ЦАРКВА Ў ЭТНАПАЛІТЫЧНЫХ ПРАЦЭСАХ II РЭЧЫ ПАСПАЛАІТАЙ.....	156
Разжалавец А. М. ДА ПЫТАННЯ ЎЗАЕМАДЗЕЯННЯ ДЗЯРЖАВЫ I ХРЫСЦІЯНСКІХ КАНФЕСІЙ У СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСІ: АДУКАЦЫЙНАЯ ГАЛІНА I БЕЛАРУСКАЯ ПРАВАСЛАЎНАЯ ЦАРКВА.....	157
Юнгина А. С. СОСТОЯНИЕ ПРАВОСЛАВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В КИЕВСКОЙ МИТРОПОЛИИ НАКАНУНЕ БРЕСТСКОЙ ЦЕРКОВНОЙ УНИИ.....	160
Морозова Н. К. ХРИСТИАНСКИЕ ЦЕННОСТИ В ОБРАЗОВАНИИ.....	162
СТУДЕНЧЕСКАЯ СЕКЦИЯ	
Алексіч К. У. ВОСТРАЎСКАЯ СВЯТА-ПЕТРАПАЎЛАЎСКАЯ ЦАРКВА – ВЫДАТНЫ ПОМНІК АРХІТЭКТУРЫ ПАЧАТКУ ХХ СТ.....	165
Антонишина Ю. Л. РОЛЬ ХРИСТИАНСКИХ ЦЕННОСТЕЙ В ВОСПИТАНИИ ДУХОВНОСТИ ШКОЛЬНИКОВ.....	167
Барташевич А. Ю. УПЛЫЎ КАНФЕСІЙНЫХ АДНОСІН НА ДЗЕЙНАСЦЬ УСТАНОЎ АДУКАЦЫІ I АСВЕТЫ Ў ЗАХОДНІМ РЕГІЁНЕ БЕЛАРУСІ (XVI— XVIII СТСТ.).....	169
Бобковая К. А. ПРОБЛЕМА МИССИИ В ЭКУМЕНИЧЕСКОЙ ДИСКУССИИ.....	172
Бригадир Е. С. ВОПРОС О ВРЕМЕНИ ПРАЗДНОВАНИЯ ПАСХИ В ПЕРВЫЕ ВЕКА ХРИСТИАНСТВА.....	174
Бровушкін В. С. МИССІЯ ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВІ В КИТАЕ.....	177
Врублевская Н. Ю., Кулапіна С. С. РОЛЬ ДУХОВНЫХ ЦЕНТРОВ В РАЗВИТИИ КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСИ: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ.....	179
Ганскі У. А. СУТНАСЦЬ РЭЛІГІЙНАГА ТУРЫЗМУ (ПАЛОМNЦТВАЎ) ЯК ЧАСТКІ АБРАДАВАЙ ПРАКTYКІ ХРЫСЦІЯНСТВА.....	181
Горелик А. С., Кулапіна С. С. ИКОНОПІСЬ БЕЛАРУСІ XV–XVIII ВЕКОВ В РАМКАХ ВЫСТАВКИ «ПРАВОСЛАВНАЯ ИКОНА РОССИИ, УКРАИНЫ И БЕЛАРУСИ».....	184
Грышкевіч А. І. КАРДЫНАЛ КАЗІМІР СВЁНТЭК – СВЕДКА ВЕРЫ НАШАГА ЧАСУ.....	186
Грэс М. М. АКТУАЛЬНАСЦЬ ВЫВУЧЭННЯ ГІСТОРЫИ ХРЫСЦІЯНСКІХ КАНФЕСІЙ НА БЕЛАРУСІ (Ў СКЛАДЗЕ РАСІЙСКАЙ ІМПЕРЫІ).....	189
Дзянішчык А. А. ХРАМ-ФЕНІКС: САФІЙСКІ САБОР У ПОЛАЦКУ.....	191
Диченка А. С. ОБРАЗ ЕВГЕНИЯ РОДИОНОВА КАК МУЧЕНИКА ЗА ХРИСТА.....	193
Диченка К. В. ДВИЖЕНИЕ «ОБНОВЛЕНЧЕСТВА» В XX СТОЛЕТИИ.....	195
Зубко К. И. К ВОПРОСУ О НРАВСТВЕННОМ СТАНОВЛЕНИИ	

СТУДЕНТОВ-ТЕОЛОГОВ.....	197
Иванова В. А. МИССИЯ ЦЕРКВИ КАК ПРОТИВОСТОЯНИЕ ВЛИЯНИЮ ОККУЛЬТНОЙ СРЕДЫ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ.....	199
Изергина Е. Н. НАРОДНАЯ ЭСХАТОЛОГИЯ В ЭПОХУ ГОНЕНИЙ.....	201
Калинина А. С. ОТНОШЕНИЯ РУССКОЙ ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ И ГОСУДАРСТВА В СОВЕТСКОЙ БЕЛОРУССИИ (1921–1929 ГГ.): ЭВОЛЮЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОСУДАРСТВА ПО АНТИРЕЛИГИОЗНОЙ ПРОПАГАНДЕ И АГИТАЦИИ.....	204
Кмит Д. В. ХХ ВЕК: ИСПОВЕДАНИЕ ВЕРЫ.....	207
Козеева А. А., Сакута О. А. ЖЫЦЦЕ І ДЗЕЙНАСЦЬ АФАНАСІЯ ФІЛІПОВІЧА.....	209
Концевая О. В. ПОВСЕДНЕВНОСТЬ И РЕЛИГИЯ.....	212
Корбут Е. А. РОЛЬ ХРИСТИАНСКИХ ЦЕННОСТЕЙ В ПРЕОДОЛЕНИИ КРИЗИСА ИНСТИТУТА СЕМЬИ.....	215
Коробущенко И., Колесник Т. Н. ИСТОРИЧЕСКОЕ НАСЛЕДИЕ ПРОТОИЕРЕЯ ИВАНА ГРИГОРОВИЧА.....	218
Красюк Н. В. КОНФЕССИОНАЛЬНАЯ СИТУАЦИЯ В ГОРОДЕ БАРАНОВИЧИ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ (1991–2008 ГГ.).....	220
Круглей А., Прохарсня М. И. ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ БИБЛИИ.....	223
Куксачёв Н. Н. ЗНАЧЕНИЕ ПОЛА В ХРИСТИАНСКОЙ АНТРОПОЛОГИИ.....	224
Лепко В. В. СОТРУДНИЧЕСТВО БЕЛОРУССКОЙ ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ С УЧРЕЖДЕНИЯМИ ОБРАЗОВАНИЯ БЕЛАРУСИ.....	226
Литвинов Ф. С. ХРИСТИАНСКАЯ ОБЩИНА КАК МИССИОНЕРСКАЯ ЕДИНИЦА.....	228
Майтак М. П., Родич А. В. РОЛЬ ПРАВОСЛАВНЫХ ЦЕННОСТЕЙ В ОБРАЗОВАНИИ.....	231
Макович Д. М. СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ ОБРАЗОВАНИЯ НА УШАЧЧИНЕ В СЕРЕДИНЕ XIX – НАЧАЛЕ XX ВЕКА (НА ПРИМЕРЕ ДЕРЕВЕНЬ МОСАР И ЗАВЕЧЕЛЬЕ).....	233
Масюк В. И. ВКЛАД ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ В ПОБЕДУ НАД ФАШИСТСКОЙ ГЕРМАНИЕЙ В ГОДЫ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ.....	236
Мищенко А. С. КРИЗИС ЛИЧНОСТИ В ЗАПАДНОЙ КУЛЬТУРЕ: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ.....	238
Николаєва Л. А. ГЕОРГІЙ ПОВЕДОНОСЕЦь: ПОДВІГ ВЕРЫ, ТВЁРДОСТЬ ДУХА, ПОКРОВІТЕЛЬСТВО.....	240
Новиков И. В. ЦЕРКОВЬ И НАУКА.....	243
Павлов С. В. ЖАТВА ДУХА. МИССИЯ СКВОЗЬ ПРИЗМУ ПОЭЗИИ СВЯТОЙ МАРИИ ПАРИЖСКОЙ (СКОБЦОВОЙ).....	244
Пастухова О. Н. АКТУАЛЬНОСТЬ ХРИСТИАНСКИХ ЦЕННОСТЕЙ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ.....	247